

РЕШЕНИЕ

№ 210

гр. С., 27.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, III ПЪРВОИНСТАНЦИОНЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на шестнадесети март през
две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Евгения Т. Генева

при участието на секретаря Даниела Бл. Ангелова
като разгледа докладваното от Евгения Т. Генева Гражданско дело №
20221800100664 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба вх.№ 1421 от 10.08.2022г. по описа на РС-С., на О. Б. А., роден на *****г. ,датски гражданин,с постоянен адрес в Д. и съдебен адрес в С.. Предявен е иск по реда на чл.422 ГПК за установяване вземане с правно основание чл.55, ал.1,предл.трето от ЗЗД,за което се снабдил със заповед по чл.417 ГПК и изпълнителен лист от № 361/01.11.2021г. по ч.г.д.№ 945/21г.,инициирано по заявление в.№ 869/09.09.2021г. на РС-С.,въз основа на запис на заповед от 30.10.2010г. по чл.417 ГПК,против Р. Г. В. адрес гр.С.,кв.С.о, бл.38,вх.А, ет.4, ап.10асилев с ЕГН *****,с цена 75 640 евро главница, мораторна лихва за забава,считано от 18.02.2019г. до окончателно плащане на сумата, 2 9 33.79 лв. държавна такса и 2780 лв. адвокатско възнаграждение.Претендира разноски за исковото производство в размер на 8000лв. възнаграждение за един адвокат и 1958.78 лв. държавна такса; разноските по заповедното производство възлизат на 2933.79 лв.държавна такса и 2780 лв. адвокатско възнаграждение.

Приложен е договор за заем от 30.12.2010г. между ищеца и ответника за сумата по главницата като сумата била предадена в бройна датата на сключване на договора,който служел като разписка.Съгласно т.4 ,сумата следвало да бъде върната на 01.01.2014г. заедно с уговорената лихва 6% годишно.За обезпечение на изпълнението бил подписан запис на заповед от 30.12.2010г.,предявен за плащане на 17.02.2019г.,копие от който е приложено към ИМ.Ищецът твърди,че заемателят не му върнал сумата.Като правна квалификация е посочил хипотезата на неоснователно обогатяване при случаите на „дадено без основание“,а не задължение по чл.240,ал.1 ЗЗД на заемотателя да върне даденото.В о.с.з. поддържа,че посочването на

чл.55,ал.1,предл.трето ЗЗД е техническа грешка и искът е с предмет установяване на вземане,произтичащо от договор за заем-каузалната сделка,обезпечена със запис на заповед,въз основа на който е издадена заповед за изпълнение по чл.417 ГПК.Съдът намира,че видът и основанието на исканата защита се извежда недвусмислено от петитума на исковата молба/...да постановите съдебно решение, с което да установите...“/а погрешното посочване на правната квалификация не е порочно процесуално действие на ищеца,защото коректната правна квалификация е задължение на съда.Следва да се подчертае,че искът не се базира на неоснователно обогатяване,в частност на чл.538,ал.1 ТЗ.Ето защо съдебната практика,на която се позовава възвиваемата страна в този контекст,е неотносима.

В срока по чл.131 ГПК е депозиран отговор вх.№ 7664/04.11.22г.,с който искът се оспорва като неоснователен.Позовава се на ТР № 4/2014г. по т.д.№ 4/2013г. на ОСГТК на ВКС,съгласно което ищецът следва да докаже каузалното правоотношение по което е издаден записът на заповед.В случая вземането по каузалното правоотношение било погасено по давност ,тъй като падежът настъпил на 01.01.2014г. и искът е следвало да се предяви до 01.01.2019г.На второ място,процесният запис на заповед бил недействителен ,тъй като съгласно чл.487 ТЗ менителницата следвало да се предяви за плащане в срок до една година от издаването □.Падежът на менителничния ефект бил уговорен с нищожна клауза предвид разпоредбата на чл.486,ал.2 ТЗ.Предявяването за плащане представлявало покана за изпълнение и поставяло длъжника в забава и било акт на съдействие на кредитора.При непредставяне доказателства да е предявен записът заповедта за плащане,специалният тригодишен давностен срок започвал да тече от момента на изтичане на едногодишния срок по чл.487, ал.1 ТЗ.Съгласно чл.538, ал.1 ТЗ исковете по менителницата срещу платеца се погасяват с изтичане на тригодишна давност от падежа.В подкрепа на тази теза е посочено решение № 9/2016г. на ТК първо ТО т.д.№ 81/15г.Заповедното производство се базирало само на записа на заповед , а не на договора за заем.Записът на заповед следвало да се предяви до 31.12.2011г. Искът по чл.531 ТЗ бил погасен на 31.12.2014г., а искът за неоснователно обогатяване по чл.534, ал.2 ТЗ на 31.12.2017г. Претендира разноси в размер на 8 000лв. адвокатско възнаграждение по приложен договор от 19.08.2022г.,платено в брой .От гореизложеното следва,че ответникът не оспорва сключването на договора за заем и невръщането на сумата.Не оспорва подписването на запис на заповед, а възразява срещу валидността на клаузата за срока.Възраженията му са правопогасяващи относно каузалното правоотношение и менителничния ефект.В този смисъл обявява безспорни и ненуждаещите се от доказване горните факти.

След преценка на данните по делото поотделно и в тяхната съвкупност,съдът намира иска процесуално допустим и основателен.

Към исковата молба е приложен договор за паричен заем от 30.12.2010г. за сумата 75 640 евро,предадена в брой на същата дата със срок за връщане на главницата и лихвата в размер на 6 % годишно до 01.01.2014г.Не се спори ,че сумата е получена и не е върната, не е погасено и задължението за лихва в

уговорения срок. На същата дата е издадена запис на заповед без протест и разноси за главницата 75 640 евро, с място на плащане С., ул. "Д." № 2, посочена е банковата сметка на заемодателя. Като дата за предявяване на заповедта за плащане е посочена 17.02.2019г. В исковата молба е изложен наратив-, "...разговори за съвместна дейност като получих уверение от него за възможностите му във връзка с плановете ни за съвместно производство"; "... Следваше да създадем организация и започнем дейност, поради което аз го финансирах с претендираната сума, на основата на сключен договор между нас за паричен заем". Ангажират се доказателства само за договора за заем, който е „стандартен“ и не съдържа клаузи за съвместен бизнес, отлагателни условия, модалитети и прочие. Напротив-има фиксиран срок за връщане на сумата ведно с уговорената лихва, като обаче се съдържат опции за предсрочно погасяване по инициатива на всяка от страните. Ищецът поддържа тезата, че погасителната давност относно вземането по каузалното правоотношение е ирелевантна, а от значение е падежът на менителничният ефект-17.02.2019г. и тригодишният срок по чл.531 от ТЗ не бил изтекъл към момента на инициране на заповедното производство. Едногодишният срок по чл.487, ал.1 ТЗ бил неотносим, тъй като вземането по договора за заем не би било изискуемо в такъв срок. В записа на заповед бил посочен твърде дълъг срок за плащане именно с оглед на преговори за съвместна дейност. От това следва логически, че записът на заповед не обезпечава вземането по договора за заем в параметрите, обективирани в писмения текст, а комплексно в каузален аспект правоотношение. Договорът за заем е неформален и реален. Безспорно е, че сумата е предадена от заемодателя на заемателя на посочената дата. Към датата на сключване на договора не е бил приет Законът за ограничение на плащанията в брой/ДВ бр.16/22.02.2011г./Безспорно е, че на датата на подписване на договора за заем ответникът се е задължил да плати сума, равна на заетата, на много по-късна дата от посочената в договора. С това в О.изявление по принцип той е реализирал правото си по чл.477, ал.1 ТЗ да удължи едногодишния срок ТЗ. Ответникът не спори, че менителничният ефект обезпечава въпросната сделка. От гореизложеното следва логически изводът, че срокът 31.12.2014г. е уговорен в полза на кредитора, тоест той може да прецени дали за него е изгодно да си върне даденото по -рано или в по-късен момент предвид перспектива за общ бизнес, с оглед на който не би било рационално да намали финансовия ресурс на своя евентуален бизнес партньор. Следователно, вземането не е погасено по давност на 01.01.2019г. Възражението за прескрибиране на менителничния ефект е неоснователно, тъй като записът на заповед е предявен за плащане с падеж 17.02.2019г. и в срока по чл.531 ТЗ с вх.№ 869/09.09.2021г. е депозирано заявление за заповед за изпълнение и изпълнителен лист по чл.417 ГПК въз основа на този запис на заповед. Образувано е ч.гр.д.№ 945/21г. на РС-С. и е издадена заповед за изпълнение на парично вземане по чл.417, т.10 ГПК № 891 от 01.11.2021г. Съгласно т.3 от ТР № 1/28.12.2005г. по тълк.д.№ 1/2004г. на ОСТК на ВКС, непредявяването на записа на заповед в срока по чл.486, ал.1, т.1 от ТЗ не води до погасяване на правата по менителничния ефект спрямо неговия издател. Тригодишният давностен срок започва да тече от

падежа на записа на заповед-17.02.2019г. и изтича на 16.02.2022г. Установителният иск по чл.422, ал.1 ГПК се счита предявен от момента на инициране на заповедното производство-09.09.2021г. Ето защо искът следва да бъде уважен, включително относно вземането за законната лихва от датата на падежа на менителничния ефект до окончателно плащане на сумата, и на ответника да бъдат присъдени разноски за исковото производство за адвокатско възнаграждение за един адвокат в размер на 8000лв. , платени изцяло според приложения договор за правна помощ, държавна такса 1958.78 лв., както и разноски за заповедното производство: 2933.79 лв. държавна такса и 2780 лв. адвокатско възнаграждение.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по реда на чл.422 ГПК вр.чл.240, ал.1 и ал.4 ЗЗД по отношение на Р. Г. В. с ЕГН *****с адрес гр.С., кв.С.о, бл.38, вх.А, ет.4, ап.10, че дължи на О. Б. А., роден на *****г., с постоянен адрес в Кралство Д., гр.Т. 9387, ул.“Л.“ № 20, сумата 75 640 евро главница и законната лихва върху сумата, считано от 18.02.2019г. до окончателното плащане на сумата, за които е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.417, т.10 ГПК № 361/891 на 01.11.2021г. и изпълнителен лист по ч.гр.д.№ 945/2021г. на РС-С. .

ОСЪЖДА Р. Г. В. с ЕГН ***** с адрес гр.С., кв.С.о, бл.38, вх.А, ет.4, ап.10 , да заплати на О. Б. А., роден на *****г., с постоянен адрес в Кралство Д., гр.Т. 9387, ул.“Л.“ № 20, съдебни разноски за исковото производство в размер на 8000лв. адвокатско възнаграждение и 2958.78 лв. държавна такса, и разноски за заповедното производство 2780 лв. адвокатско възнаграждение и 2833.79 лв. държавна такса.

Решението може да бъде обжалвано пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му.

Съдия при Софийски окръжен съд: _____